

פרידה מאריאל

פרופסור מנחם אלון, דברים בעת מסע ההלוויה.

הוי אריאל אריאל – במילים אלה פותח ישעיה הנביא את דבר נבואתו על צרה ומצוקה שבאה על ירושלים, המכונה אריאל. בקריאה־זעקה זו מבקש אני לפתוח מלות הספד ופרידה מאריאל, שהשיב נשמתו לבוראו, אריאל, שסימל, כפי שכך מובנו של תואר זה במקרא ובחז"ל, את ירושלים, המזבח וגיבור חיל.

קשה עלי, בן שנות השיבה, להספיד מי שזה עתה סיים את שנות הבינה, והוא בתחילת שנות העצה. אך מה לקושי זה, שקשה הוא מאוד מאוד, ולהספדו של אריאל, גיבור החיל, שכל קשיי חייו – מעולם לא שעה להם.

אריאל, נלחמת בגבורה במחלה שפקדה אותך, גברת עליה פעם אחר פעם, עד שהיא גברה עליך. וביני לביני, בין ניתוח לניתוח ובין טיפול לטיפול, המשכת בעבודתך־יצירתך, אופטימיסט מושבע, מאמין באמונה שלמה בדרכו וביעדו בחיים. ולפתע, כרעם ביום בהיר, הגיעתנו הבשורה המרה שאריאל הלך לעולמו.

אריאל משפטן דגול היה; חיבר ספרים ומאמרים חשובים ויסודיים בעולם המשפט, ובראש ובראשונה בתחום דיני המשפחה, המשפט המינהלי והחוקתי. ולא רק ידע משפטי היה נחלתו. איש ההגות המשפטית היית, אריאל, הוגה ומעמיק בתורת המשפט.

אריאל ההוגה היה בעת ובעונה אחת גם איש המעשה, שילוב של הגות והנהגה. עמדת בראש הפקולטה למשפטים כדקאן, וכיהנת בוועדות לאומיות שונות. וכמה מרץ והתלהבות השקעת, בין היתר, בפיתוח הוראת המשפט העברי בפקולטה למשפטים שבתל־אביב, ולא אשכח את שיחותינו והתייעצויותינו במלוויה של משימתך זו.

כל ימי חייו ביקש אריאל לעמוד על סוד האיזון, על דרך הישר, דרך המלך ש"בין קודש לחול" – כפי שכך טבע מטבע זו על שער ספרו "דיני המשפחה בישראל". ועל כך עמל באורח חייו: קיום תורה ושמירת מצוות, ולב פתוח ואוזן קשובה לרוח מצויה ושאינה מצויה. כל אלה לא רק לימד אלא גם למד. כל ימיו למד. וזכורני באיזו הנאה וגאוה היה מספר לי שבמשך תקופה מסוימת נטל חופש ושבתון, וישב ולמד בחברותא עם הבן בישיבת הר עציון שבגוש-עציון.

הוי, אריאל, שירת חיך באמצע נפסקה. וכמה זקוקים היינו לך דווקא בתקופה זו, בחברה שסועה, בחברה המבקשת לאזן בין ערכיה של מדינה יהודית ומדינה דמוקרטית, נושא שהקדיש לו, במיוחד, אחד ממאמריו הגדולים והחשובים האחרונים שכתב.

אריאל, משימות גדולות, נכבדות וחשובות ציפו לך; לא זכית ולא זכינו שימומשו על-ידך. היית ידיד אמת, ידיד יקר, וזכית במשפחה יקרה ואהובה. וכה כתבת בשנת תש"ן, בסיום פתח דבר של ספרך על דיני משפחה: "בקדושת המשפחה, שאני מאמין בה, מרים רעייתי וחמשת בני הם לי שותפות נאמנה, בסיס איתן ומקור עידוד והשראה בלתי פוסק."

על מרים האחות נאמר כי התייצבה מרחוק, לדעה מה ייעשה לו, לנתון בסכנת נפשות, כדי לשמור עליו ולהציל את חייו.

מרים הרעיה עמדת מרחוק ומקרוב. שמרת על אריאל והצלת את חייו, הצלת את חייו ושמרת עליו, עד שנשמתו עלתה בטהרה השמימה.

המקום ינחם אותך, את הסבתא, את ילדיכם ונכדיכם היקרים והמשפחה כולה; יהיה אריה למליץ יושר לכם ולכלל ישראל.

תהא נשמתו צרורה בצרור החיים.